

Nr 710

Av herr Ståhl, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 28, med förslag till vissa kreditgarantier åt svensk varvsindustri, m. m.

För sakkunniga har det länge stått klart att en ekonomisk rekonstruktion av det numera indirekt samhällsägda Uddevallavarvet har blivit ofrånkomlig. Varvets ekonomiska svårigheter leder huvudsakligen tillbaka till ekonomiska dispositioner som skett under företagets tidigare ledning. Men härtill kommer att varvsindustrien i hela världen sedan flera år varit präglad av överkapacitet, vilket starkt skärpt konkurrensförhållandena inom näringen. I särskilt hög grad har detta tagit sig uttryck i möjligheten att erbjuda beställaren förmånliga kreditvillkor. I sistnämnda avseende har utländska varv med stöd av statliga kreditgarantier haft ett konkurrensmässigt övertag i jämförelse med svenska varv.

I proposition nr 28 har finansministern nu lagt fram förslag till ekonomisk rekonstruktion och direkta statliga insatser i Uddevallavarvet i form av aktieteckning. Det i propositionen framlagda förslaget är särskilt intressant så till vida som rekonstruktionen av Uddevallavarvet skall ske i samarbete med enskilt varv, Eriksbergs mekaniska verkstad. Enligt det avtal som nu underställes riksdagen för godkännande skall staten och Eriksberg vardera tillskjuta 20 milj. kr. i ny aktieteckning i Uddevallavarvet. Avtalet innebär vidare att Eriksbergs mekaniska verkstad skall svara för den löpande driften, medan staten i allt väsentligt står de ekonomiska riskerna.

I princip bör staten vad företagsamhet och näringsliv beträffar tillse att företagsamheten kan bedrivas under effektiv konkurrens på lika villkor. Då staten av speciella skäl engageras i företagsamhet på det ekonomiska området, bör här angivna huvudregel i fråga om konkurrens på lika villkor också upprätthållas. Vad det nu aktuella fallet beträffar synes den valda lösningen kunna accepteras. Ett nedläggande av Uddevallavarvet skulle medföra ett betydande arbetslöshetsproblem för de anställda och deras familjer liksom för Uddevalla stad. Genom anknytningen till Eriksbergs mekaniska verkstad har å andra sidan förutsättningar skapats för att Uddevallavarvet kommer att drivas under företagsekonomiskt och affärsmässigt ansvar. Erfarenheterna av andra statliga engagemang på företagsområdet visar å andra sidan att ekonomiska förlustrisker i hög grad måste tas med i beräkningen och att principen om företagsekonomisk drift under konkurrens på lika villkor med enskild företagsamhet på samma område inte nog kan understrykas. Med

hänsyn till omfattningen av det statliga ekonomiska engagemang som nu är aktuellt i fråga om Uddevallavarvet anser jag det angeläget att riksdagen framhåller vikten av att nyssnämnda princip iakttages.

Under hänvisning till det anförda hemställes,
att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 28 måtte understryka ovan angivna synpunkter.

Stockholm den 19 februari 1963

Manne Ståhl